

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1:50 K.
3 óra 3 K.	3 óra 4:50 K.
6 óra 6 K.	6 óra 9— K.
1 évre 12 K.	1 évre 18— K.

Megjelenik minden hétfőnap este 8 órakor.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Székesfehérvár, L. Elek utca 1. sz. alatt.
 Egyes szám: 4 fillér.
 Hirdetés díjazás szabvány szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Földüzérek

nyargalják be az országot, körülzajlásznak minden darab földet: vajjon nem eladó-e? S ha a vásárra csak parányi hajlandóságot is éreznek, addig nem nyugosznak, amíg bármi áron ki nem huzzák a földet a gazda talpa alól. Lassanként megindult a földdel való üzérkedés.

A háboru zavaros forgatagából kialakult sajátságos forgalmi élet eddig érintetlenül hagyta a termőföldet. A spekulánsok tekintetei egészen más irányban keresték az aranydus forrásokat: mindennapi szükségleteinket drágították meg, az élelmiszerekre, ruhaneműekre és egyéb közszükségleti cikkekre vetették magukat s mindent felhabzsoló étvágygal ezeket az árucikkeket igyekeztek a közforgalom elől saját nyereszkeedésükre elvonni. Ennek az üzletnek azonban — úgy látszik — befejezett. Addig készülődött a tömegtelen rendelet, amíg végre valóban sikerült — ha egyebet nem is — elrontani az üzletet. Az — üzlet tehát rossz, más után kell nézni. Ez a más üzlet: a földüzérkedés.

Az alkalom kitünő, mert a köznép jól el van látva pénzzel, igyekszik földhöz jutni és minden képzeltető árat megad érte. A spekulánsok jól tudják ezt és ez az erejük. E tudatban maguk sem sajnálnak semmi árat a földért: vissza kapják kétszeresen. Viszont a mai ármaksimalási rendszer mellett, mikor az ipari termékek a békeárak husz-harmincszorosában vannak maximalva, ellenben a gazdasági termények árai még most is kétfelvetettek: nem csoda, ha a középbirtokosoknál egyre erősebb a tendencia a földtől való szabadulástól.

A földdel való üzérkedés a legkomolyabb veszély rejt magában és azt nemcsak a országos kézzel el kell hátrítani. Az üzletelők nem kisebbek, mint a miniszter közszükséglet

cikkekkal való üzérkedés folytán fenyegetett. Nemzeti, közgazdasági és szociális veszélyeket rejt magában ez üzletág, ha minden ellenőrzés nélkül — kivált az üzérkölt megszokott lelkiismeretlenséggel — folytatható. A leg-sürgősebb teendő e kérdésnek szabályozása.

Megszoktuk, hogy kormányrendeleteink mindig az események után kullognak és csak

akkor érkeznek meg, amikor már a megrendszabályozásra váró jelenség romboló munkáját félig-meddig elvégezte. Ha e kérdésnél is így járunk, végzetes, pótolhatatlan hiba lesz, s a késő nemzedékeken is megboszulja magát. Ha mindennel késtünk, ezzel nem szabad: idejében ki kell ütni az üzérk kezéből a csákányt, mellyel a földet ráncigálják gazdáink alól.

Székesfehérvár lisztellátása az új termésig.

A Fejérmegyei Napló mai száma foglalkozik a vármegyék lisztellátásával az aratásig s az szerint a megyéknek az utolsó hetekről maguknak kell gondoskodniuk. Székesfehérvárt a fontos kérdésről ma-értésítette az országos közéletmezés. E szerint Székesfehérvárt még, ha vagyon lisztet kapsz azzal kell kijönnie az új termésig. Mivel ez azonban nem lesz elégséges, a polgármester felhatalmazást kapott rekvirálásra.

Joga van a polgármesternek az elem használt vetőmagot közfogyasztásra fordítani. A magánfogyasztásra szóló sertések mindennemű szemes enniavalója elrekvirálható. Elrekvirálják továbbá egy évesnél idősebb jószágoknak szemes eleségét is. Nemkülönben a még elrejtett készleteket a legszigorúbban felkutatják. A közérdek ugyanis feltétlenül megköveteli, hogy minden szem gabona előkerüljön, mert képtelen lesz Székesfehérvár önmagát ellátani. Akinek bármi felesége van, jól teszi, ha önként felajánlja (természetesen pénzért) a közszükségletre, mert a rekvirálásnál ugyanis megtalálják és büntetést kap miatta. Még pedig szigorú büntetést hosszabb ideig tartó elzárrással. Ne bízunk senki sem abban, hogy jól el tudja rejteni feleségét. Ezek keserűen csalódnak, mert a rekvirálás, illetve a felkutatás szankcionálás foglalkoztatja a bíróságot.

Az hiszik azonban, hogy

mindezt felesleges is hangsúlyozunk. Inkább arról beszéljünk, hogy a legszentebb hazafias kötelesség teljesítéséről van szó, amikor a feleslegek felajánlását követelik. Aki ezt nem teszi, aki el tudja nézni, hogy egyesek koplaljanak, míg önmagának bőven van, az a legrutább önzésnek szánalmas rabszolgája, az — kimondjuk nyíltan — hazaáruló. Kegyetlen, közsívű. Van lelke ahhoz, hogy saját maga minden nap jól lakhasson, talán többször is, amikor ezrek és ezrek koplalnak, a legsúlyosabb nélkülözéseket szenvedik. Reméljük, hogy Székesfehérvárt nem lesznek ilyenek. Ugy ismerjük a város közönségét, hogy mindenkor áldozatos tudott lenni és sőtsem engedte, hogy a város falain belül bárki is kenyér nélkül maradjon. Különösen most van itt az idő, hogy erről bizonyosságot tegyünk.

A hatóság helyesen tenné, ha mindazoknak nevet nyilvánosságra hozná, akik könyöröltesek lesznek és a nélkülözők élelmészére élelmet ajánlanak. fel.

— A kiskertések figyelmébe. Az u. n. Vértelje területen az új gazdálkodó igazgatóság felajánlott 2000 □ ölet a kiskertések számára. Felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy ez ügyben **vasárnap (20.án) 10 óráig** a szövetségi hivatalban tartandó értekezletre jelenjenek meg. A Székesfehérvári Szövetkezeti Igazgatóság.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete

A székesfehérvári és fejérmegyei köz és magán tisztviselők fogyasztási szövetkezete megalakulás előtt áll. Megkezdte a belső helyzetet rományának? Aligha. Egy bolttal több vagy kevesebb. Ez az egész. Többet aligha jelent a tömörülők részére. Pedig ezt akarják. Sőt ennél több valamit. Jótányos árakat is. Ehhez még kevesebb lehet a reményünk. Még ha az állami vagy legalább is a köztisztviselők alakítottak volna beszerzési csoportot, még remélhető lett volna a kormány némi támogatása. A kormány ugyanis nem ugyanazon szemmel nézi a köztisztviselőket, mint a magántisztviselőket. Az alakuló szövetkezet jelenlegi tervezetében csak annyi támogatásra számíthat, mint akármelyik más bolt.

Bolt szaporításra pedig nincs szükség. Az élelmi cikkek ugyanis közelállási rendezés alá kerülnek. Legfeljebb a ruházati és fűtési anyagok beszerzésének megkönnyítésére van szükség. Itt pedig a kormány éles küzdelmet tesz a köztisztviselők között, sőt köztisztviselők magasabb és alacsonyabb fizetési osztályai között is.

A köztisztviselőknek és magántisztviselőknek addig is megvoltak a beszerzési csoportjaik. Megvolt a városiaknak, a vármegyének, törvényszékeknek és pénzügyészeknek a maguk beszerzési csoportjuk, csupán a pénzügyi és kisebb branchel állami tisztviselők nem tudtak tömörülni. Ezek csak irigykedéssel nézeltek a többieknek list, cukor, burgonya, tészták, vadhús és hihetetlen károsítását. Pedig a csoportok a fogyasztási szövetkezet mellett is fenn fognak állni. Csak nem közegette magát a szövetkezet az új rományról, hogy ugyanolyan előnyös számításra dolgozhatik, amint az egyes beszerzési csoportok? Ha már együtt vannak a rományok, ki kell próbálni ezt az intézményt is. Rendkívül meg kell állni erre is, mint a többi köztisztviselőre, a szállítójára, hogy Székesfehérvárt minden látva segítsék. A pénzügyi és kisebb létszámú állami tisztviselők pedig jól tudják, ha a többi beszerzési csoportok hasonlóan a szövetkezet mellett és megalkotják a maguk beszerzési csoportját és a többiek szempontjából is meg kell állni, mert a többi csoport megalkotása a városi közönség

nek érdekeit, mint maguk a vármegyei és városi tisztviselők.

Egy részvényes.

A Fejérmegyei Napló helyét ad e fontos kérdés megvitatására. Saját véleményét csak a közgyűlés lefolyása után mondja el. Ugyanis először részletesen hallani akarjuk a szövetkezet programját s akkor szólunk hozzá a kérdés érdeméhez képest. Amely részleteket tudni akarunk, azt hisszük, mindazokat megtudjuk a közgyűlésen.

Hizalt sertések forgalmának korlátozása.

A gabona és tengeri készleteknek közszükségleti cölka való igénybevétele során immár a készlet tulajdonosoknak minden feleslege rekvirálva lévén, sertés hizalt folytatásához ma már csak olyan tengeri készletek használhatók fel, melyek a kormányrendelet és az orsz. közlelmezési hivatal rendele alapján hizaltakok takaromány szükségletének fedezésére szolgálnak.

Mint hogy előfordultak olyan esetek, hogy a saját szükséglet címén 4 darabot meg nem haladó eladásra engedély nélkül hizaltak sertéseket és levágva Budapestre szállítják s ezzel a hizott sertéseket a legalis közfogyasztás rendelkezése alól kivonják, — elrendeli az alispán, hogy a községek előjárói ilyen sertés szállításokhoz a járatok kiadását megtagadják.

E szerint járatok csak olyan hizott — élő vagy leölt sertések szállításához adhatók ki, melyek a Haditermény részvénytársaság és a Hadsereg sertés átvételi irodájának szállítási igazolványával vannak fedezve, avagy a szállított igazolni tudja, hogy a hizott sertés a saját jogos szükségletének fedezésére szolgál.

Azok a hizalók, akik az országos közlelmezési hivatal avagy kormányhatóság hozzájárulásával a fővárosnak vastui- és más üzemek jóléti bizottságának hizalják sertéseiket, — ezt a körülményt a járatok kivétele alkalmával igazolni tartoznak, — és igazolás esetében a járat kiadása meg nem tagadható.

Az olaszok küzdelme.

A kavarodó Oroszország.

Az új orosz kormány végleges névsorát még nem ismerjük és nem ismerjük azt az álláspontot sem, melyet a rekonstruált kormány a háború és béke kérdésgyel szemben követni fog. Az új külügyminiszterről, Terescsenkóról se tudunk sokat; felidézünk egy beszédét, amelyet akkor mondott, amikor Miljukov harcias jegyzéke után kiltört a vihar az ideiglenes kormány és a munka tanács között. Terescsenko akkor penzügyminiszter volt, érhetetlennek találta, hogy Miljukov e jegyzékét általános bizalmatlansággal fogadták és figyelmeztette az orosz közvéleményt hogy a bizalmatlanság arra kósztható Oroszország szövetségeseit, hogy megszállásnak minden összekötöttét Oroszországgal.

Anglia még most is reménykedik.

Az angol alsóház tegnapi ülésén szocialista és szabadelvű képviselők indítványt nyújtottak be az aneoxi és hadikárpótlás nélküli béke érdekében. Sir Robert Cecil blokkadminiszter adta meg a választ, és azt bizonyítja, hogy az angol kormány még most is bizik abban, hogy e háború javára fordulhat.

Az olasz csata folytatása.

Plavatól délkeletre a Kuk magaslatot tegnap reggel két napi váltakozó és legnagyobb elkeseredéssel vívott harcok után feladtuk. Csapataink néhány száz méternyre a hegytől keletre szilárdan elhelyezkedtek. Görz vidékén egész napon át feltűnő nyugalom uralkodott. A sötétség beállta után az ellenség minden tűzrésségi előkészítés mellőzésével árkaiból hirtelen sűrű tömegekben előrerontott. Minden arra irányuló fáradozása, hogy vonalainkban megvesse lábát, meglincsul derék csapataink hidegvérű védekezésén. Ma reggel az ellenség a Monte Santo ellen előre törést vitt véghez, de a védők közelharcban visszaverték. A gyalogsági csata kezdete óta több mint 8000 foglyot szállítottunk be.

TÁRCA.

Monnyi táplálék kell az embernek?

Irta: Hajós József.

I.

A táplálék a test élettani folyamatainak fenntartására szükséges.

A felnőtt embernél a táplálék fűtőanyagként szerepel, mely a testben lassu égéssel elég, hogy a testi munka végzéséhez szükséges energiát szolgáltatja és a test állandó melegvesztését fedeze.

Az ember belső munkát végez a szive működésével, az emésztő szervek mozgásával, a lélektörzsével stb. A rendes testi munkát, pl. a járást, kézzel való dolgozást stb. káros munkának nevezik. A test hőtermelése és munkavégzése által elfogyasztott energia pótlására megelégedő mennyiségű végyi energiát kell a tápszer révén a testbe juttatni. A testre vonatkozólag tehát a táplálék olyan, mint a gőzgépnek a fűtőanyag: a kőszén, vagy nyersolaj. A táplálék fűtőértékét számokkal is ki tudjuk fejezni.

Kivált most, a háború leginszesebb hónapjaiban szükséges az észszerű s takarékos táplálkozás, ezért tudni kell, hogy mennyi táplálékot igényel az emberi test.

Általában azt mondhatjuk, hogy a felnőtt embernek 2500—3000,

erősebb munkánál esetleg 4000 nél több melegegységre vagy kalóriára van szüksége. Kalória az a hőmennyiség, mely egy kilogramm víz hőmérsékletének 1 C fokkal való emeléséhez kell. A felvett tápláléknak teljes fűtőértékét szervezetünk nem tudja kihasználni, mert a táplálék egy része emésztellen marad. Továbbá: a táplálék egy kis része a szervezetben nem ég el, hanem növekedési célra, az elkopottat, elhalt szerveket, sejteket és testszöveteket felújítására s pótlására szolgál. Különösen a fehérje anyagok valók e célra, mert főleg fehérjéből áll a szervezet élő anyaga a sejttest.

Igy tehát a táplálék nemcsak fűtőanyag. Ha csak a táplálék fűtőértéke volna fontos, akkor elég lenne a testet csak cukorral, csak keményítővel, vagy csak zsírral táplálni. Mert az élőszervezet nem csak gép, mely csak fűtőanyagra szorul, hanem olyan gép, mely önmagát képes javítani. Ha a gőzgép is képes lenne erre, akkor a szénen vagy nyersolajon kívül vasat s más fémeket is kellene adagolni, hogy elkopott géprészelt reparálja, miként az élőszervezet teszi.*

* Ha az embert energia-átalakító gépek tekintjük, mely a táplálékok végyi energiát alakítja át munkavégző energiává, azt találjuk, hogy az emberi test ilyen működésének „hatásfoka” csak 8 százalékos. Az ember ugyanis a táplálékot naponta átlag 3650 kalóriát vesz fel, de a test összesen csak mintegy 1300,000 mé-

Napjainkban kiválóan fontos kérdés, milyen mennyiségű tápanyag szükséges ahhoz, hogy az ember a szükséges munkát elvégezze s az ennek következtében beálló anyag és erővesztéseket pótolja? Volt, Pettenkofer, Rubner és több tudós vizsgálata szerint a felnőtt embernek naponta legalább 80—90 gramm fehérjére, 56 gramm zsírra és 330 gramm szénhidrátra van szüksége. Ezenkívül az ember mintegy 3 liter vizet vesz fel naponta az italokkal és étellekkel.

Legújabbban Wamser berlini orvos, a háborús táplálkozási viszonyok szempontjából vizsgálta a fehérjeszükséglet és életkor közötti összefüggést. Kitént, hogy a fejletlen gyermeki szervezet több fehérjét igényel, mint a felnőtt ember. Tehát a gyermeknek több tejet, tojást, sajtot, húst kellene fogyasztania, mint a felnőtteknek.

Wamser szerint a fehérjeszükséglet 1 kilogramm testsúlyra grammokban ez: 1 éves gyermeknél 4.04; öt évesnél már csak 3.80; tíz évesnél 2.54; tizennyolc éves ifjúnál 1.66; harminc éves férfinnél 1.4; negyven évesnél 0.83; ötven évesnél 0.77.

terkilogramm munkát végez. Egy kalória munkavégységértéke 427 mg. munka; 3650 szorozva 427 egyenlő 1,558,550; tehát a felvett táplálék kalóriája másfél millió méterkilogramm munka végzésére volna elegendő, de mi csak 130,000 mg. munkát végzünk, ez körülbelül 9 százalékos

Megszünteti a kormány a lisztkiutalást.

A vármegyéknek önmaguknak kell gondoskodniok az ellátatlan lakosságról. Önkéntes beszoigáltatás vagy szigoru katonai rekvirálás.

Az Országos Közlelmezési Hivatal elnöke az utóbbi napokban megbeszéléseket folytatott a vármegyék vezetőivel, az alispánokkal az ország polgári lakosságának aratásig való lisztellátásáról. A helyzet az, hogy az utolsó pár hét alatt, amely még aratásig hátra van, az ország lakossága liszt-kintetében még fokozottabb nélkülözésekre lesz kénytelen s az ellátatlan lakosság liszt-szükségletének biztosítása az eddiginél százszor nehezebb problémája lesz a közigazgatásnak.

Kürthy báró közölte az alispánokkal, hogy a közlelmezési hivatal a május 15-ig terjedő időre járó egy havi kontingenst is csak redukált mértékben bocsáthatja a vármegyék rendelkezésére; június 15-iktől kezdve aratásig pedig megszüntet minden kiutalást. A megyéknek tehát maguknak kell gondoskodniok ellátásukról. Ez pedig csak úgy történhetik, ha a napi adagokat még inkább megszorítják, ha azok, akiknek készletük van, a legnélkülözhetetlenebben felül mindent átadnak a közellátás

Az ember a szervezet felépítésére és táplálására csak szerves anyagokat használhat, melyeknek mennyisége több körülménytől függ. A fiatal és nehéz munkát végző ember több táplálékot igényel. Az egyes időszakokban is más a táplálék mennyisége.

Ha a szervezet nem kapja meg a szükséges táplálékot, akkor saját készletét fogyasztja, a szükséges meleg mennyiségét saját anyagkészletének elégetése által termeli, de ezzel a test lesoványodása s elgyengülése jár.

Lássuk most, hogy egy nehéz munkát végző egyének, pl. egy harcoló katonának, ki 3500 kalória melegmennyiséget termel, mennyi táplálék megeléged. Rendes körülmények közt a fronton levő katona napi eledele ez: 39 gramm kávé, 50 g cukor, 700 g kenyér, 400 g marhahús vagy konzerv, 100 g főzelék, 20 g zsír.

Egy gramm zsír elégege által 9.3 kalóriát, egy gramm fehérje vagy szénhidrát pedig 4.1 kalóriát termel. Az imént felsorolt táplálékok aránylag 100 g fehérjét, 60 g zsírt és 460 g szénhidrátot tartalmaznak. Így átlag 3100—3200 kalória meletet szolgáltatnak ma táplálékok, tehát csak kecsélytel kevesebbet annál, melyet a nehéz munkát végző egyén igényel.

A folyton növekvő hushiany miatt a katonák több helyen tengeri halat fogyasztanak, ez 17—18 százalék fehérje tartalma miatt értékes tápszer. A hústalan

céljaira s végül ha szigorú rekvirálással feltárnak eddig elrejtett készletet.

Fejérvármegyében erre vonatkozólag még nem történtek intézkedések.

HIREK.

— **Szentségimádás.** A felsővárosi Szent Sebestyén templomban 20-án, vasárnap szentségimádás lesz. 7 órakor szentségkítétel és kiemise, fél 9 órakor mise és predikáció, 10 órakor nagymise. 7 órakor szentbe-azéd, litánia, szentségbetétel.

— **Kitüntetett ezredes. Sréter** István ezredes, a 19. honvédszolgálatvezető sokszorosan kitüntetett ezredparancsnokát újabb magas kitüntetés érte. A német császár az első osztályú vas-keresztrel tüntette ki.

— **Katonai előléptetések.** Bugyis Andor főhadnagy századosá, Almásy Ferenc, Toró Tivadar, Braun Oszkár, Szűts Dezso hadnagyok főhadnagyká, Sréter István, Szalay Miklós, Gruber László, Tarnanád István, Peik Lajos, Kófalvi József, Ádám Károly, Plauder Jenő, Horváth Géza zászlócsok hadnagyká, Vinis Antal, Heinlein Béla, Kálmán Adolf tart. hadnagyok tart. főhadnagyká, Bokányi Zoltán, Nadhera Pál, Farkas József, Greinsger Béla, Szeltner Pál tart. zászlócsok tart. hadnagyká, Pápal Károly gazdasági tiszthelyettes gazdasági hadnaggyá léptek elő, valamennyien a 17. honvédszolgálatvezetőben.

(vegetárius) napok célja az, hogy a katonaság és a polgári lakosság táplálásában a drága s nehezen beszerezhető állat fehérbél mással, főleg szénhidráttal pótolja, nemcsak gazdasági, de élettani szempontból is helyes ez a táplálkozás mód, mert a táplálkozásból, mert a szervezet csak 120—140 gram fehérbél képes alaposan felhasználni, míg a szénhidrátot nagyobb mennyiségben értékesíti.

Legújabbban Haberlandt berlini egyetemi tanár, a növényélettannak egyik legkiválóbb művelője hívta fel a figyelmet a növényi táplálkozás ésszerű voltára.

Haberlandt megfigyelései szerint a német ember által elfogyasztott napi 2700 (csak!) kalóriából 1944 kalória, vagyis 62 százalék a növényvilágból ered. Az olasz ember napi 2600 kalóriából 2367 vagyis 90 százalékot növényi táplálékból szerez. Olasz a tisztán vegetárius életmódhoz közelebb, ezt könnyen megteheti a meleg éghajlat miatt s azért is, mert sokkal megelőlegebb tápnövények állnak rendelkezésre (olaj-gesztye-nyé- diófa) mint nekünk közép-európaiknak.

Tudnivaló, hogy testünk tulnyo-

— **Estendő. Ferenc Gyula,** a székesfehérvári lakarepénpénztár tiszviselője ma tartotta esküvőjét Hajós Terézszel.

— **Katonai kitüntetés. Fleischer** Lajos 17. honvédszolgálatvezető tizedest az ezüst világségi éremmel tüntették ki.

— **Tízoltók közgyűlése.** A székesfehérvári tízoltók egyesülete folyó hó 17-én tartotta közgyűlését dr. Kuthy József elnökölte alatt. A közgyűlés a különböző jelentéseket és származásokat tudomásul vette, valamint a következő év költségvetését is. Az egyesület a háború előtt vásárolt felszereléseket most fizette ki 20.000 koronával. Simon Sándori tanácsosa való megválasztása alkalmából melegen ünnepelték. Elhatározták, hogy háború után újabb és nagyobb szabású beruházásokat készítsenek. A felvétel évben 22 tűz volt, 5 nagy tűz. A tűzoltóknak 80 százaléka katonai szolgálatot teljesít. A közgyűlés Hárs István akadémiai gazdász, kéményseprő kerület tulajdonost szertartás választotta meg. A közgyűlés apróbb ügyek elintézésével lezárta a munkát.

— **Beszélgessünk a Phoebusról.** E jeles társaság pénteken este villanyt ígért a városnak. Azt mondja, hogy 5 órától 11 ig áramozni fog, hogy a közönség áradozhassék a boldogságtól. Ot órákor meg is indult az áram. Egykettőre azonban befelelgett. Az áramhír öröme nyomdagny-pünket visszaszereltették a motorhajtszóra, jól el sem kezdhetők a munkát, vége volt a dicsőségnek.

A kerekék újabb megmerevedtek. Most persze újabb átszerelést kellett volna a hatalmas gépet úgy, hogy négy akrobata-karja pótolja az áramhajtást. De hát ez nem megy olyan könnyen, mint Phoebuséknál a sötétség rendezése. Az

móan tüzelőanyagként használja a zsirt, de ugyane a célra a cukor is megfelel, csakhogy kétszer annyit kell belőle fogyasztani, mert 1 q zsir 9-5 kalóriát, 1 q cukor 4 kalóriát szolgáltat. Béke időben a napi zsirfogyasztásunk 40—50 g volt, a japánoké pedig akkor is csak 10g. bár munkaképesseggük azért nem csökkent.

Kiszámították, hogy mily mennyiségű levelet kellene egy felnőtt embernek fogyasztania, ha pl. kizárólag spenóttal táplálkoznék. Mivel friss parajlevelek 3-7 százalék fehérbél-tartalmazznak, a napi fehérbél-szükséglet fedezéséhez 2 kiló és 70 deka paraj kellene. De a csupán spenóttal táplálkozó egyén könnyen éhen halna, mert a zsir és a szénhidrát-szükségletét 3 kiló spenóttal sem fedezné. A paraj ugyanis 4-5 százalék szénhidrátot tartalmaz, ebbe a nagyrészt emészthetetlen cellulész-beszmítódók s így a napi szénhidrát-szükségletét csak 7 és fél kiló paraj fedezné.

Ebből is kitűnik, hogy bár a „finánc is ember” a spenót mégsem lehet emberileg éledel. Azonban számos más növény teljesen elegendő s alkalmas emberi táplálék.

lett a felháborító Phoebus komédiának a vége, hogy a Fejérvármegyei Napló nem tudott megjelenni időben. A szombati számot, amelyet pénteken este készítettünk el, csak a késő éjszakai órákban tudtuk előállítani. Valami radikális eszközhöz kell nyulnia a városnak, mert ez már igazán tarthatatlan állapot. Hogy mi lesz a télen Székesfehérvárról, arra még gondolni sem merünk.

— **Vármegyei Ö. H. J. A vármegyei Ö. H. J. hétfőn délelőtt 11 órákor tartja májusi segélyosztó gyűlését a vármegyház árvaszéki tanácstermében.**

— **Gyászrovat.** Tolnay Vilma folyó hó 18-án elhunyt. Temetése a Szentháromság temető halottas házából ma délután 3 órákor lesz. Az engedélyt szentmise 21-én reggel 7 órákor lesz a székesegyházban. — **Szleth István** felsőkereski iskolai tanuló folyó hó 18-án elhunyt. Temetése ma délután fél 5 órákor lesz a Szent Kereszt temető halottasházából. — **Szikora Sarolta,** Szikora Mátyas kétfélső leánya folyó hó 19-én elhunyt. Temetése ma d. u. 3 órákor lesz Ráctemető dűlő 10. sz. gyászházban.

— **A városi segélypénztár** ezután értesíti a segélyezetteket, hogy május hó 25-én (pénteken) reggel 8—12 óráig pótfizetést tart. Mindazon segélyezettek, kik májusi segélyüket nem vették fel a rendes fizetési időben, ekkor megkaphatják segélyüket. Több fizetési nap e hónapban nem lesz.

— **A hadifoglyokat nem szabad bántalmazni.** Munkára kiadott hadifoglyot szolgálatadójá bántalmazott. A hadifogly fölötté parancsokozás emiatt bűnvádi főjelentést tett a szolgálatadó ellen. A bíróság azzal utasította el a bűnvádi eljárást megindítását, hogy e cselekmény a magyar törvények értelmében csak magánvádra üldözhető, a hadvezetőség — úgy rendelkezett, hogy a hadifoglyok szolgálatadóját ezenjár fokozottabban mértékben kell ellenőrizni s ha a hadifoglyok ellen olyat követnek el, ami a bűnvádi eljárás megindításának tárgya, a bántalmazottal nyomban jegyzőkönyvet kell felvenni s följelentézzést kell tölle kérni a följelentés megtételére.

— **A petrólermot zár alá vesztik.** A hivatalos lap rendeletet közöl, s az szerint a kereskedelmi vállalatok (ideértve a szövetkezeteket is) birtokában megerő és utóbb hozzájövő köölajkészletek a rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek. A zár alá vétetnek az a hatálya, hogy a megjelölt vállalatoknak a világító köölaját, csakis annak a törvényhatóságnak első tisztviselője, vagy az utóbbi által felhatalmazott hatóság engedélyével szabad kiszolgáltatni, amelynek területén a készletek vannak. Engedély csakis közérdekű célokra, továbbá mezőgazdasági, bányászati és ipari (házipari) fizemek folytatásához nélkülözhetetlenül szükséges világító köölaj kiszolgáltatására adható.

— **Madbavonult kereskedők és iparosok hítele.** Sok olyan kereskedő és iparos van, aki a haza hívó szavára kénytelen volt bezárni boltját, letenni szerszámát, hogy munderba bujva katonai szolgálatot teljesítsen. Ezeknek egy része egészen bezártette üzletét, másik része pedig itthonmaradt családjával vezetői üzletét, műhelyét. Az első esetben egészen tönkrement, de az utóbbiban is érékeny károkat szenvedett. A háború befejezésekor sok nehézséggel kell majd megküdenie a polgári foglalkozásához visszatérő kereskedőnek és iparosnak. Nagyon értékes és nagy jelentőségű tehát az az átirat, amely most érkezett a kereskedelmi és iparkamarához s az arról értesít, hogy hadiállapot tartalmára meghosszabbította működését, kiterjeszti a közép- és kiskereskedőkre, valamint az élecsétek hátramaradtjaira, ha folytatni akarják az üzletet.

— **Mximálják a főzelék és gyümölcs árát.** Az országos Közélemezési Hivatalban napok óta tanácskoznak a főzelék és a gyümölcs forgalmának szabályozásáról és maximálásáról. Az értekezleten a gyümölcs és zöldségtermelő vármegyék alispánjai is részt vesznek. A kérdés akörül forog, hogy a legalkalmasabb helyen miképpen lehetne zöldség- és gyümölcsöt központot létesíteni. Szóba került a gyümölcsökkel és bemoztalt kérdések rendezése is.

— **Legelőnyösebb hadikölcsön-jegyzés.** A hadikölcsönjegyzés legelőnyösebb módját a Székesfehérvári Hitelszövetkezet nyújtja. Nem csak hogy lombard kölcsönöket ad mindjárt a jegyzés pillanatában, tehát ekként a legmagasabb jegyzéseket is lehetővé teszi; de azoknak is megkönnyíti a jegyzést, akiknek most egyáltalán nincs készpénzük. A hitelbetegek után ugyanis bárki jegyezhet hadikölcsönt heti 20 filleres betéttelként 100 koronát. Pl. 2000 koronás jegyzéshez tehát mindössze 4 koronás hitelbeteget kell váltani. Tekintettel arra, hogy a mostani hadikölcsön még az eddigiekénél is előnyösebb, jó lélekkel ajánljuk bárkinek, hogy akár a lombard kölcsön, akár hitelbeteget utóbb jegyezzen hadikölcsönt a Hitelszövetkezetnél. (Hivatalos helyiség: Távirdu utca 6.; hivatalos órák: csütörtökön és szombaton délelőtt 9—12-ig.)

— **Kimélik a lovakat.** A háború következtében a kocsisok és loápolók legnagyobb része bevonult, így legtöbb helyen a kocsisok és loápolók helyett nők végzik el a lovak körülfelekedését. A helygminiszterelő ma leírtát érkezett a városhoz, s abban arra hívja fel a hatóságot, hogy a legkiterjedtebb módon figyelmeztessék a női alkalmazottakat és gyereket kocsisokat a lovak kimelésére. A kimelés oly módon történjen, hogy a kocsisok túl ne terheljék az állományt indokolatlan túlletertel mellőzzék és hegyes utakon a gyorsajást kereljék.

Blous-ujdonságok !

Crep, Grenadin, Voal, Selyem, Japónsi Crepp de chine és fehér közel kimélettelben nagy választék

Vermes áruházában.

